STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

w Stowarzyszeniu Orkiestra Dęta im. Jana Pawła II w Kałuszynie

dokument wraz z załącznikami nr 1–10

podstawa prawna: art. 22b i 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich

§ 1. Postanowienia ogólne

1. Niniejszy dokument określa zasady ochrony małoletnich uczestniczących w działalności Stowarzyszenia Orkiestra Dęta im. Jana Pawła II w Kałuszynie, zwanego dalej „Stowarzyszeniem”.

2. Celem Standardów jest zapewnienie małoletnim bezpiecznych warunków uczestnictwa w działalności Stowarzyszenia oraz przeciwdziałanie wszelkim formom krzywdzenia dzieci.

3. Standardy mają zastosowanie w szczególności podczas:

1) nauki gry na instrumentach,

2) prób orkiestry,

3) koncertów i występów,

4) wyjazdów,

5) wydarzeń i innych przedsięwzięć organizowanych przez Stowarzyszenie.

4. Każde działanie podejmowane wobec małoletniego powinno uwzględniać jego bezpieczeństwo, godność i dobro.

§ 2. Zasady bezpiecznych relacji z małoletnimi

1. Osoby prowadzące zajęcia lub sprawujące opiekę nad małoletnimi traktują dzieci z szacunkiem, cierpliwością i poszanowaniem ich godności.

2. Niedopuszczalne jest w szczególności:

1) stosowanie przemocy fizycznej,

2) stosowanie przemocy psychicznej,

3) wyśmiewanie, poniżanie lub zawstydzanie dziecka,

4) grożenie dziecku,

5) krzyczenie na dziecko w sposób mający na celu jego zastraszenie,

6) stosowanie kar naruszających godność dziecka,

7) dyskryminowanie dziecka,

8) wykorzystywanie przewagi wynikającej z wieku, pozycji lub pełnionej funkcji.

3. Osoba prowadząca zajęcia może zwrócić dziecku uwagę, jeżeli jego zachowanie zakłóca zajęcia lub stwarza zagrożenie. Powinno odbywać się to w sposób spokojny, rzeczowy i proporcjonalny do sytuacji.

4. Kontakt fizyczny z małoletnim powinien być ograniczony do sytuacji uzasadnionych względami bezpieczeństwa, pomocą lub charakterem zajęć (np. korekta układu rąk lub postawy przy instrumencie). Korekta odbywa się krótko, rzeczowo, za wiedzą dziecka i w miarę możliwości w przestrzeni widocznej dla innych osób.

5. W sytuacji wymagającej pomocy fizycznej należy, w miarę możliwości, poinformować dziecko o podejmowanym działaniu.

§ 3. Kontakt z małoletnimi

1. Kontakt osób działających na rzecz Stowarzyszenia z małoletnimi powinien być związany z działalnością Stowarzyszenia.

2. Preferowaną formą komunikacji dotyczącej zajęć, prób, koncertów i wyjazdów jest kontakt za pośrednictwem rodziców lub opiekunów prawnych albo oficjalnych kanałów komunikacji Stowarzyszenia.

3. Należy unikać prywatnych kontaktów z małoletnimi, które nie mają związku z działalnością Stowarzyszenia.

4. W przypadku konieczności kontaktu elektronicznego z małoletnim należy korzystać przede wszystkim z oficjalnych kanałów komunikacji związanych z działalnością Stowarzyszenia.

5. Niedopuszczalne jest przesyłanie małoletnim treści o charakterze seksualnym, pornograficznym, obraźliwym lub naruszającym ich godność.

§ 4. Zasady podczas zajęć i prób

1. Zajęcia prowadzone są w sposób zapewniający małoletnim bezpieczeństwo.

2. Osoba prowadząca zajęcia powinna znać zasady postępowania obowiązujące w Stowarzyszeniu.

3. Jeżeli jest to organizacyjnie możliwe, zajęcia z małoletnimi powinny odbywać się w przestrzeni umożliwiającej zachowanie odpowiedniej przejrzystości sytuacji.

4. W przypadku zajęć indywidualnych należy zachować szczególną ostrożność i unikać sytuacji, w których osoba prowadząca pozostaje z dzieckiem w całkowicie odosobnionym miejscu.

5. W przypadku konieczności pozostania sam na sam z małoletnim sytuacja powinna być ograniczona do niezbędnego czasu i wynikać z rzeczywistej potrzeby związanej z zajęciami lub bezpieczeństwem.

§ 5. Koncerty, wydarzenia i wyjazdy

1. Podczas koncertów, występów i innych wydarzeń organizowanych przez Stowarzyszenie należy zapewnić odpowiednią opiekę nad małoletnimi.

2. Rodzice lub opiekunowie prawni powinni być poinformowani o istotnych kwestiach dotyczących wyjazdów i wydarzeń, w szczególności o miejscu, czasie oraz zasadach uczestnictwa.

3. W przypadku wyjazdów wymagających szczególnej organizacji należy określić osoby odpowiedzialne za opiekę nad małoletnimi.

4. Niedopuszczalne jest pozostawianie dziecka bez zapewnienia odpowiedniej opieki w sytuacji, w której Stowarzyszenie przejęło odpowiedzialność za jego bezpieczeństwo.

5. W przypadku noclegów należy zapewnić warunki odpowiednie do wieku uczestników i zgodne z obowiązującymi przepisami. Opiekun nie nocuje w jednym pomieszczeniu z małoletnim, chyba że jest jego rodzicem lub opiekunem prawnym.

6. Oddanie dziecka po wydarzeniu następuje rodzicowi albo osobie przez niego upoważnionej. W razie spóźnienia rodzica dziecko pozostaje pod opieką wyznaczonej osoby.

§ 6. Relacje pomiędzy małoletnimi

1. Małoletni uczestnicy działalności Stowarzyszenia są zobowiązani do wzajemnego szacunku.

2. Niedopuszczalne są:

1) przemoc fizyczna,

2) zastraszanie,

3) wyśmiewanie,

4) poniżanie,

5) wykluczanie,

6) nękanie,

7) rozpowszechnianie obraźliwych lub ośmieszających materiałów dotyczących innych dzieci.

3. W przypadku stwierdzenia przemocy pomiędzy małoletnimi osoba odpowiedzialna podejmuje działania odpowiednie do sytuacji, mając na uwadze bezpieczeństwo wszystkich uczestników.

§ 7. Ochrona wizerunku i danych małoletnich

1. Stowarzyszenie respektuje prawo małoletnich do prywatności i ochrony wizerunku.

2. Publikowanie zdjęć lub materiałów przedstawiających małoletnich odbywa się z poszanowaniem obowiązujących przepisów oraz wymaganych zgód (wzór – załącznik nr 5).

3. Materiały publikowane przez Stowarzyszenie nie mogą przedstawiać małoletnich w sposób ośmieszający, poniżający lub naruszający ich godność. Nie oznacza się dzieci imieniem i nazwiskiem przy zdjęciach w mediach społecznościowych bez odrębnej zgody.

4. Szczególną ostrożność należy zachować przy publikowaniu informacji pozwalających na identyfikację dziecka.

§ 7a. Urządzenia elektroniczne i Internet

1. Stowarzyszenie nie zapewnia małoletnim dostępu do Internetu ani nie sprawuje kontroli nad prywatnymi urządzeniami elektronicznymi należącymi do małoletnich.

2. Zasady korzystania przez małoletnich z prywatnych urządzeń elektronicznych pozostają w zakresie odpowiedzialności rodziców albo opiekunów prawnych.

3. Niedopuszczalne jest wykorzystywanie urządzeń elektronicznych podczas działalności Stowarzyszenia do rozpowszechniania treści obraźliwych, ośmieszających, o charakterze seksualnym albo w inny sposób krzywdzących małoletnich.

4. W przypadku ujawnienia w związku z działalnością Stowarzyszenia treści lub zachowań w Internecie albo za pośrednictwem urządzeń elektronicznych, które zagrażają dobru małoletniego lub prowadzą do jego krzywdzenia, Stowarzyszenie podejmuje interwencję zgodnie z § 8 i obowiązującymi przepisami prawa.

§ 8. Rozpoznawanie i reagowanie na krzywdzenie

1. Osoba, która powzięła informację lub ma uzasadnione podejrzenie, że małoletni może być krzywdzony, powinna niezwłocznie przekazać informację osobie odpowiedzialnej za ochronę małoletnich w Stowarzyszeniu (załącznik nr 6).

2. Zgłoszenie może pochodzić w szczególności od:

1) małoletniego,

2) rodzica lub opiekuna prawnego,

3) instruktora,

4) członka Stowarzyszenia,

5) innej osoby uczestniczącej w działalności Stowarzyszenia.

3. Osoba przyjmująca zgłoszenie:

1) zapewnia dziecku bezpieczeństwo,

2) wysłuchuje dziecka w sposób spokojny i nieoceniający,

3) nie prowadzi samodzielnego „śledztwa”,

4) nie nakłania dziecka do wielokrotnego opowiadania o zdarzeniu,

5) dokumentuje zgłoszenie na karcie interwencji (załącznik nr 2) w zakresie niezbędnym do dalszego postępowania,

6) podejmuje działania przewidziane przepisami prawa, jeżeli zachodzi taka potrzeba.

4. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka należy w pierwszej kolejności zapewnić dziecku bezpieczeństwo i skontaktować się z właściwymi służbami (112 / 997 / 998).

5. Jeżeli zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, osoba odpowiedzialna albo Zarząd zawiadamia organy ścigania. W razie potrzeby zawiadamia się sąd opiekuńczy.

6. Stowarzyszenie nie jest podmiotem uprawnionym do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”. W razie potrzeby informuje o sprawie uprawniony podmiot (Policja, ośrodek pomocy społecznej, szkoła).

7. Po ujawnieniu krzywdzenia osoba odpowiedzialna sporządza plan wsparcia małoletniego (załącznik nr 9), obejmujący w szczególności: zapewnienie bezpieczeństwa na zajęciach, ograniczenie kontaktu z osobą krzywdzącą, informację dla rodzica (o ile nie stoi to w sprzeczności z dobrem dziecka) oraz – w razie potrzeby – wskazanie możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej.

8. Dokumentację zgłoszeń przechowuje osoba odpowiedzialna w sposób zapewniający ochronę danych osobowych (załącznik nr 8).

§ 9. Osoby dopuszczane do działalności z małoletnimi

1. Stowarzyszenie nie dopuszcza do działalności z małoletnimi osób, wobec których istnieją przeszkody prawne do wykonywania takiej działalności.

2. Przed dopuszczeniem osoby do działalności z małoletnimi Stowarzyszenie:

1) sprawdza osobę w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (dostęp ograniczony),

2) pozyskuje zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego w wymaganym zakresie albo – gdy przepisy na to pozwalają – stosowne oświadczenie (załącznik nr 3),

3) pozyskuje oświadczenie o państwach zamieszkania (załącznik nr 4),

4) zapoznaje osobę ze Standardami i odbiera oświadczenie (załącznik nr 1).

3. Obowiązek ten dotyczy w szczególności osób prowadzących zajęcia nauki gry, instruktorów, opiekunów oraz innych osób, które w ramach działalności Stowarzyszenia mają kontakt z małoletnimi w zakresie objętym przepisami prawa.

4. Dokumentacja związana z dopuszczeniem osoby do działalności z małoletnimi jest przechowywana w sposób zapewniający ochronę danych osobowych. Do weryfikacji służy lista kontrolna (załącznik nr 10).

§ 10. Osoba odpowiedzialna za Standardy

1. Zarząd Stowarzyszenia wyznacza osobę odpowiedzialną za wdrażanie i monitorowanie Standardów. Dane tej osoby stanowi załącznik nr 6.

2. Do jej zadań należy w szczególności:

1) przyjmowanie zgłoszeń,

2) udzielanie informacji dotyczących procedur ochrony małoletnich,

3) monitorowanie przestrzegania Standardów,

4) prowadzenie wymaganej dokumentacji,

5) przygotowanie personelu do stosowania Standardów,

6) przygotowanie oceny Standardów.

3. Dane osoby odpowiedzialnej za Standardy powinny być dostępne osobom uczestniczącym w działalności Stowarzyszenia.

4. Każda osoba działająca z małoletnimi składa oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami przed dopuszczeniem do działalności, a w razie aktualizacji Standardów – ponownie.

§ 11. Udostępnienie Standardów

1. Pełna wersja Standardów jest dostępna w siedzibie Stowarzyszenia oraz w sposób umożliwiający zapoznanie się z nią osobom zainteresowanym.

2. Standardy są udostępniane rodzicom lub opiekunom prawnym małoletnich uczestników działalności Stowarzyszenia. Potwierdzenie zapoznania stanowi załącznik nr 7.

3. Stowarzyszenie udostępnia małoletnim wersję Standardów opracowaną w sposób zrozumiały dla dzieci i młodzieży.

4. Informacja o obowiązywaniu Standardów może zostać zamieszczona na stronie internetowej Stowarzyszenia.

§ 12. Przegląd i aktualizacja

1. Standardy podlegają okresowej ocenie w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb Stowarzyszenia oraz obowiązujących przepisów.

2. Ocena jest przeprowadzana nie rzadziej niż raz na dwa lata.

3. W razie potrzeby Standardy są aktualizowane.

4. Z przeprowadzonej oceny sporządza się dokument zawierający wnioski dotyczące dalszego stosowania lub zmiany Standardów.

§ 13. Postanowienia końcowe

1. Każda osoba działająca na rzecz Stowarzyszenia, która ma kontakt z małoletnimi w zakresie objętym Standardami, jest zobowiązana do ich przestrzegania.

2. Naruszenie Standardów może skutkować podjęciem przez Stowarzyszenie odpowiednich działań organizacyjnych lub prawnych.

3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym dokumencie stosuje się przepisy obowiązującego prawa.

4. Integralną część Standardów stanowią załączniki nr 1–10.

5. Standardy wchodzą w życie z dniem określonym w uchwale Zarządu Stowarzyszenia.

Wykaz załączników

Załącznik nr 1 – Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami

Załącznik nr 2 – Karta interwencji

Załącznik nr 3 – Oświadczenie o niekaralności

Załącznik nr 4 – Oświadczenie o państwach zamieszkania

Załącznik nr 5 – Zgoda na wykorzystanie wizerunku małoletniego

Załącznik nr 6 – Dane osoby odpowiedzialnej za Standardy

Załącznik nr 7 – Oświadczenie rodzica / opiekuna prawnego

Załącznik nr 8 – Rejestr zgłoszeń i zdarzeń

Załącznik nr 9 – Plan wsparcia małoletniego

Załącznik nr 10 – Lista kontrolna weryfikacji osoby dopuszczanej do działalności z małoletnimi

Załącznik nr 1

Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich

Stowarzyszenie Orkiestra Dęta im. Jana Pawła II w Kałuszynie

Imię i nazwisko:

Funkcja w Stowarzyszeniu (instruktor / opiekun / członek Zarządu / inna):

Oświadczam, że:

1. zapoznałem/zapoznałam się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Stowarzyszeniu oraz z załącznikami do nich;

2. rozumiem zasady w nich zawarte i zobowiązuję się do ich przestrzegania;

3. zostałem/zostałam poinformowany/poinformowana o obowiązku niezwłocznego zgłaszania informacji o krzywdzeniu małoletniego osobie odpowiedzialnej za Standardy;

4. przyjmuję do wiadomości, że naruszenie Standardów może skutkować działaniami organizacyjnymi lub prawnymi.

Miejscowość i data: _____ Podpis: _____

Załącznik nr 2

Karta interwencji

Wypełnia osoba przyjmująca zgłoszenie. Przechowywać z ochroną danych osobowych.

Data i godzina przyjęcia zgłoszenia	

Osoba przyjmująca zgłoszenie	
Źródło zgłoszenia (dziecko / rodzic / instruktor / inna osoba)	
Dane małoletniego (imię, nazwisko, wiek)	
Dane osoby zgłaszającej (jeśli nie jest małoletnim)	
Opis zgłoszenia / zdarzenia (tylko niezbędne informacje)	
Czy zachodzi bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia?	tak / nie
Czy poinformowano służby (112 / Policja / pogotowie)? Data, godzina, nr sprawy	
Czy zawiadomiono organy ścigania / sąd opiekuńczy?	
Czy poinformowano rodzica / opiekuna? Jeśli nie – uzasadnienie	
Podjęte działania doraźne	
Czy sporządzono plan wsparcia (zał. nr 9)?	tak / nie
Dalsze ustalenia / termin monitorowania	

Podpis osoby sporządzającej: _____ Data: _____

Załącznik nr 3

Oświadczenie o niekaralności

(składane, gdy przepisy dopuszczają oświadczenie zamiast albo obok zaświadczenia z KRK)

Imię i nazwisko:

Data i miejsce urodzenia:

Adres zamieszkania:

Numer PESEL (a w razie braku – rodzaj i numer dokumentu tożsamości):

Oświadczam, że:

1. nie byłem/nie byłam skazany/skazana za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa na szkodę małoletniego, o których mowa w rozdziałach XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;

2. nie orzeczono wobec mnie zakazu zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub działalności związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi;

3. nie toczy się przeciwko mnie postępowanie karne w powyższym zakresie.

Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Miejscowość i data: _____ Podpis: _____

Załącznik nr 4

Oświadczenie o państwach zamieszkania

Imię i nazwisko:

PESEL / dokument tożsamości:

Oświadczam, że w ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/zamieszkiwałam w następujących państwach:

1. Rzeczpospolita Polska – od _____ do _____

2. _____ – od _____ do _____

3. _____ – od _____ do _____

Nie zamieszkiwałem/nie zamieszkiwałam w innych państwach / zamieszkiwałem w państwach wskazanych powyżej (niepotrzebne skreślić).

W przypadku zamieszkiwania w państwie innym niż RP zobowiązuję się przedłożyć informację z rejestru karnego tego państwa albo oświadczenie, jeżeli dane państwo nie prowadzi takiego rejestru – zgodnie z art. 21 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Miejscowość i data: _____ Podpis: _____

Załącznik nr 5

Zgoda na wykorzystanie wizerunku małoletniego

Imię i nazwisko rodzica / opiekuna prawnego:

Imię i nazwisko małoletniego:

Wyrażam zgodę na nieodpłatne utrwalanie i publikowanie wizerunku ww. małoletniego przez Stowarzyszenie Orkiestra Dęta im. Jana Pawła II w Kałuszynie w związku z jego działalnością statutową, w szczególności:

1. na stronie internetowej i w mediach społecznościowych Stowarzyszenia,

2. w materiałach informacyjnych, plakatach i relacjach z koncertów, prób i wyjazdów,

3. w lokalnych mediach relacjonujących działalność orkiestry.

Zgoda nie obejmuje publikowania danych identyfikujących dziecko w sposób wykraczający poza imię, ani przedstawiania dziecka w sposób ośmieszający lub naruszający godność.

Zgoda może zostać wycofana w każdym czasie poprzez oświadczenie złożone Zarządowi. Wycofanie zgody nie wpływa na legalność publikacji dokonanych przed jej wycofaniem.

Wyrażam zgodę / nie wyrażam zgody (niepotrzebne skreślić).

Miejscowość i data: _____ Podpis rodzica/opiekuna: _____

Załącznik nr 6

Dane osoby odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich

Wyznaczonej uchwałą Zarządu Stowarzyszenia Orkiestra Dęta im. Jana Pawła II w Kałuszynie.

Imię i nazwisko:

Funkcja w Stowarzyszeniu:

Telefon kontaktowy:

Adres e-mail:

Miejsce przyjmowania zgłoszeń (siedziba / inny adres):

Osoba zastępująca w razie nieobecności:

Dane osoby odpowiedzialnej podaje się do wiadomości instruktorów, rodziców oraz – w wersji zrozumiałej – małoletnim uczestnikom.

Data wyznaczenia: _____

Podpis Prezesa / członka Zarządu: _____

Załącznik nr 7

Oświadczenie rodzica / opiekuna prawnego

Imię i nazwisko rodzica / opiekuna prawnego:

Imię i nazwisko małoletniego uczestnika:

Oświadczam, że:

1. zostałem/zostałam poinformowany/poinformowana o obowiązywaniu Standardów Ochrony Małoletnich w Stowarzyszeniu i wiem, gdzie mogę zapoznać się z ich pełną treścią;

2. znam dane osoby odpowiedzialnej za Standardy i wiem, do kogo zgłosić obawę o bezpieczeństwo dziecka;

3. zostałem/zostałam poinformowany/poinformowana, że Stowarzyszenie nie zapewnia dzieciom dostępu do Internetu i nie kontroluje prywatnych urządzeń elektronicznych dziecka.

Miejscowość i data: _____ Podpis: _____

Załącznik nr 8

Rejestr zgłoszeń i zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

Prowadzi osoba odpowiedzialna za Standardy. Dostęp ograniczony.

Lp.	Data	Inicjały małoletniego	Rodzaj zdarzenia / zgłoszenia	Podjęte działania	Sygn. karty (zał. 2)
1					
2					
3					
4					
5					

6					
7					
8					
9					
10					

Uwaga: w rejestrze nie umieszcza się zbędnych danych wrażliwych. Szczegóły – wyłącznie w karcie interwencji.

Załącznik nr 9

Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

Imię i nazwisko małoletniego:

Data sporządzenia planu:

Osoba odpowiedzialna za realizację planu:

1. Opis sytuacji (niezbędne informacje):

2. Działania zapewniające bezpieczeństwo na zajęciach / próbach / wyjazdach:

– ograniczenie lub wyeliminowanie kontaktu z osobą krzywdzącą: tak / nie / nie dotyczy

– zmiana organizacji zajęć: _____

– inna forma ochrony: _____

3. Informacja dla rodzica / opiekuna prawnego:

przekazano w dniu _____ / nie przekazano, ponieważ _____

4. Wskazanie możliwości pomocy specjalistycznej (psycholog, OPS, szkoła, telefon zaufania 116 111):

5. Sposób i termin monitorowania sytuacji:

Podpis osoby sporządzającej: _____

Załącznik nr 10

Lista kontrolna weryfikacji osoby dopuszczanej do działalności z małoletnimi

Imię i nazwisko osoby weryfikowanej:

Planowana funkcja:

Data rozpoczęcia weryfikacji:

Sprawdzenie w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (dostęp ograniczony) – wydruk w dokumentacji	tak / nie
Zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego w wymaganym zakresie albo oświadczenie (zał. nr 3)	tak / nie
Oświadczenie o państwach zamieszkania (zał. nr 4)	tak / nie
Informacje z rejestrów państw obcych (jeśli dotyczy)	tak / nie / n.d.
Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami (zał. nr 1)	tak / nie
Brak przeszkód prawnych do dopuszczenia	tak / nie

Decyzja: osoba zostaje dopuszczona / nie zostaje dopuszczona do działalności z małoletnimi (niepotrzebne skreślić).

Data zakończenia weryfikacji: _____

Podpis osoby przeprowadzającej weryfikację: _____

Uwaga: dokumenty przechowuje się z ochroną danych osobowych, nie dłużej niż jest to niezbędne.